

Spotkanie nr 3 – Kredyty – jak wybrać najkorzystniejszą ofertę bankową?

Styczeń 2014

Cele zajęć :

- przypomnienie wiadomości o podstawowych produktach bankowych dla osób chcących zaciągnąć kredyt/pożyczkę
- uzupełnienie wiedzy o różnych rodzajach kredytów, szczególnie kredytu w karcie
- ocenianie korzyści oraz ryzyka związanego z korzystaniem z karty kredytowej
- uświadomienie konsekwencji nadmiernego zadłużania się
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za podejmowane decyzje finansowe
- poznanie i korzystanie z dostępnych narzędzi internetowych, przydatnych w podejmowaniu decyzji finansowych

Potrzebne zasoby:

- Zadanie nr 1– Krzyżówka – kopie dla par/małych zespołów
- Zadanie nr 2, nr 3 – Strona kampanii społecznej „Nie daj się nabrać. Sprawdź zanim podpiszesz” WWW.zanim-podpiszesz.pl
- Zadanie nr 4 – Analiza przypadków
- Zadanie nr 5 – Wywiad nt. kart kredytowych
<http://www.youtube.com/watch?v=X03Syf79Qu0>
- Zadanie nr 6 - serwis na temat kart płatniczych WWW.kartybeztajemnic.info
- Zadanie nr 7 – film <http://www.skef.pl/windykacja-splaty/>
- Materiał pomocniczy dla prowadzącego spotkanie
- komputer i rzutnik
- duże karty papieru/tablica, flamastry

Etapy spotkania:

1. Etap nr 1 – Rozpoczęcie spotkania. Powtórzenie pojęć i wiadomości związanych z usługami bankowymi, ok. 20 min.
2. Etap nr 2 – Przypomnienie i usystematyzowanie wiedzy o zasadach bezpiecznego pożyczania, ok. 20 min.
3. Etap nr 3 – Analiza przypadków, ok. 40 min
4. Etap nr 4 – Karta kredytowa (istota, możliwości, obowiązki posiadacza), ok. 30 min.
5. Etap nr 5 – Konsekwencje niespłacania długów (windykacja, komornik, upadłość konsumencka), ok. 60 min.
6. Etap nr 6 – Podsumowanie spotkania, ok. 10 min

Przebieg spotkania:

1. Przywitaj uczestników i wyjaśnij, że celem tego spotkania jest przypomnienie, a także poszerzenie wiedzy nt. jednego z produktów bankowych. Poproś o aktywny udział, dzielenie się doświadczeniem, konstruktywne komentarze, zgłaszanie pytań w razie wątpliwości, czy niezrozumienia prezentowanego zagadnienia. W celu przypomnienia podstawowych pojęć związanych z bankiem, które pojawiły się w trakcie realizacji modułu 3 kursu e-learningowego „Lokaty, kredyty, karty - jak wybrać najkorzystniejszą ofertę bankową?”, zaproponuj rozwiązanie krzyżówki. Uczestnicy mogą wykonać zadanie w 2-3 osobowych zespołach. Jeśli uczestnicy będą mieli problemy z odgadnięciem haseł, zachęć do skorzystania ze słowniczka dostępnego na stronie <http://www.zanim-podpiszesz.pl>
2. Po rozwiązaniu krzyżówki upewnij się, czy wszystkie terminy, które się w niej pojawiły są znane i zrozumiałe dla uczestników. Wspólnie zdefiniujcie hasło krzyżówki, które jest jednocześnie tematem spotkania.
3. Porozmawiaj z uczestnikami o tym, czy należy bać się kredytów? Czy jest coś złego w zaciąganiu kredytów, pożyczek? Jakie dostrzegają wady i zalety pożyczania pieniędzy? Poproś ochotników o wypowiedzi, podzielenie się własnym doświadczeniem. Zdania z pewnością będą podzielone. Podsumowując podkreśl, że decyzja o zaciągnięciu kredytu zawsze powinna być dokładnie przemyślana. Zapytaj, o czym należy pamiętać, decydując się na zaciągnięcie kredytu? Wypowiedzi zapisuj na tablicy np. koszty kredytu, kto udziela pożyczki/ kredytu, zapisy w umowie itp. W celu utrwalenia zasad bezpiecznego pożyczania poproś o obejrzenie spotu kampanii społecznej „Nie daj się nabrać. Sprawdź zanim podpiszesz” WWW.zanim-podpiszesz.pl (zadanie nr 2). Wspólnie porównajcie zasady przedstawione w spotcie z tymi, które podali uczestnicy. Omówcie podobieństwa i różnice, ewentualnie uzupełnijcie. Podsumowując zwróć uwagę, że

dzisiaj oferta kredytowa banków jest bardzo szeroka, można wybierać z wielu rodzajów kredytów i wśród wielu kredytodawców. Oprócz banków na rynku finansowym działają również inne podmioty oferujące pożyczki i kredyty np. spółdzielcze kasy oszczędnościowo- kredytowe, a także parabanki. Podkreśl, że kredyt to nie tylko odsetki. W całkowity koszt kredytu wchodzi również dodatkowe opłaty np. prowizja, ubezpieczenie, opłata przygotowawcza. Przypomnij pojęcie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (RRSO), która pozwala na łatwiejsze porównanie ofert kredytowych i pożyczkowych różnych podmiotów finansowych.

4. Sprawdź, czy uczestnicy pamiętają z kursu e-learningowego, w jaki sposób można sprawdzić wiarygodność podmiotu oferującego kredyt/pożyczkę. Zaproponuj, by korzystając z wyszukiwarki podmiotów nadzorowanych sprawdzili, czy bank, SKOK, inny podmiot, w którym mogliby pożyczyć pieniądze jest objęty nadzorem KNF - WWW.zanim-podpisesz.pl (zadanie nr 3).
5. Podziel uczestników na 7 grup, każdej daj opis jednego przypadku (zadanie nr 4). Poproś o jego przeanalizowanie i udzielenie odpowiedzi na postawione pytanie. W przypadku problemów z odpowiedzią, pomocna może być strona WWW.zanim-podpisesz.pl (zakładka „Pytania i odpowiedzi”). Po wykonaniu zadania poproś, aby po kolei każda grupa przeczytała głośno swój przykład oraz podała rozwiązanie opisanego problemu. W trakcie wypowiedzi wyjaśniaj wszelkie wątpliwości; upewnij się, że uczestnicy rozumieją omawiane zagadnienia.
6. Powiedz, że specyficznym rodzajem kredytu jest kredyt w karcie (zaciągany za pomocą karty kredytowej). Poproś uczestników, aby pracując w parach/niewielkich zespołach, wykonali zadanie nr 5 - obejrzeni i wysłuchali rozmowę na temat kart kredytowych (<http://www.youtube.com/watch?v=X03Syf79Qu0>) oraz przygotowali odpowiedzi na pytania: Kiedy opłaca się korzystać z tej formy kredytu? Na co należy zwracać uwagę korzystając z karty kredytowej? W jakich sytuacjach naliczane są karne odsetki? Jak ich uniknąć? Po wykonaniu zadania, poproś ochotników o prezentację odpowiedzi na forum. Podsumowując zwróć uwagę na możliwości, jakie daje karta kredytowa. Podkreśl także obowiązki właściciela karty kredytowej, głównie dotyczące regularnego rozliczania się z transakcji dokonanych przy użyciu karty (patrz tekst dla prowadzącego). Zaznacz, że spłata zaciągniętego kredytu w wyznaczonym przez bank okresie (zazwyczaj jest to 50 – 54 dni) powoduje nienaliczanie lub anulowanie odsetek. Podkreśl, że karta kredytowa nie służy do wybierania gotówki z bankomatu. Takie operacje są obciążone wysoką prowizją.
7. Zaproponuj uczestnikom przejście serwisu na temat kart płatniczych, głównie kredytowych oraz rozsądnego i bezpiecznego ich używania

WWW.kartybeztajemnic.info. Porozmawiaj o tym, które z przedstawionych tam informacji uważają za najbardziej przydatne? (zadanie nr 6).

8. Podkreśl jeszcze raz, że decyzja o zaciągnięciu długu powinna być przemyślana. W przeciwnym wypadku, mogą pojawić się problemy ze spłatą kredytu, a w konsekwencji wpadnięcie w tzw. spiralę zadłużenia. Należy pamiętać, że jeśli pojawiają się trudności z regularną spłatą rat kredytowych, trzeba natychmiast poinformować o tym kredytodawcę i próbować porozumieć się z nim, ustalając nowe zasady spłaty. Banki najczęściej proponują zawieszenie spłaty odsetek od kredytu, rzadziej zawieszenie spłaty kapitału lub godzą się na wydłużenie okresu spłaty kredytu. Jednym z wyjść może być zmiana warunków udzielonego kredytu i np. propozycja obniżenia należnych bankowi rat miesięcznych. Spowoduje to wydłużenie okresu kredytowania i zwiększenie narastających odsetek, ale dostosuje wielkość bieżących spłat do możliwości finansowych klienta, co pozwoli uniknąć ewentualnych wysokich kosztów dalszego postępowania, a być może i procesu sądowego. W przypadku niewywiązywania się kredytobiorcy ze spłaty zobowiązań wobec banku, może on uruchomić uproszczoną procedurę egzekucji na podstawie tzw. bankowego tytułu egzekucyjnego (BTE). Zapis o bankowym tytułem egzekucyjnym znajduje się w umowie kredytowej, dlatego podpisując ją należy dokładnie przeczytać wszystkie punkty. W umowie kredytowej precyzyjnie opisane są konsekwencje i koszty, jakie grożą osobie, która zaprzestanie spłacania pożyczki. Dotyczy także poręczycieli, spadkobierców lub współmałżonka dłużnika.
9. Poproś o wykonanie w grupach zadania nr 7 - obejrzenie filmu, dostępnego na stronie <http://www.skef.pl/windykacja-splaty/>, a następnie przygotowanie odpowiedzi na pytania: Kiedy bank może wypowiedzieć umowę kredytową? Jakie są konsekwencje wypowiedzenia umowy przez bank? Na czym polega egzekucja komornicza? Po wykonaniu zadania poproś o prezentację odpowiedzi na forum. Korzystając z tekstu dla prowadzącego zwróć uwagę na prawa i obowiązki firmy windykacyjnej oraz dłużnika. Wyjaśnij pojęcie upadłości konsumenckiej. Zaznacz, że celem upadłości konsumenckiej jest oddłużenie danej osoby, a nie zaspokojenie wierzycieli w wyniku spieniężenia masy upadłości. Omów, kto i kiedy może ogłosić upadłość, a także obowiązki dłużnika w trakcie wykonywania planu spłaty (np. nie może np. kupować bardzo wartościowych rzeczy czy nieruchomości; nie może robić zakupów na raty lub zakupów z odroczoną płatnością, ma obowiązek składania sądowi sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli).
10. Podsumowując spotkanie jeszcze raz podkreśl, że nie należy bać się pożyczek i kredytów, lecz rozsądnie z nich korzystać. Trzeba pamiętać, że decyzja o pożyczeniu pieniędzy jest decyzją bardzo poważną, która będzie miała wpływ na stan naszego portfela przez krótszy lub dłuższy czas. Przypomnij adresy stron

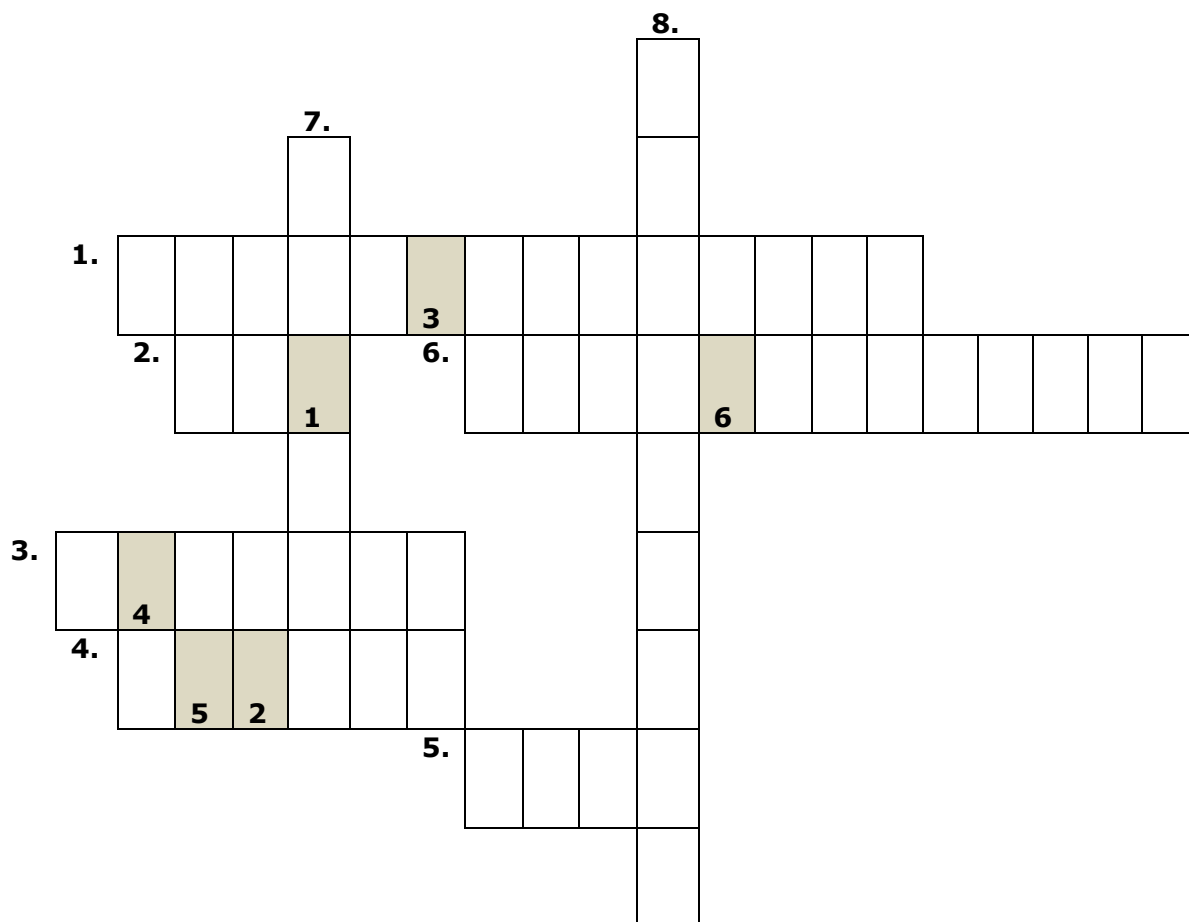
instytucji konsumenckich, Związku Banków Polskich, gdzie można w razie problemów z bankiem można szukać pomocy lub informacji.

11. Poproś uczestników, by podzielili się wrażeniami i spostrzeżeniami, dotyczącymi przebiegu spotkania. Zapytaj, czego się nauczyli w trakcie spotkania, jakie nowe informacje oraz umiejętności zdobyli? Które z przedstawionych informacji są dla nich najbardziej przydatne? Podziękuj za spotkanie i aktywność.

Zadanie nr 1

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z oznaczonych pól utworzą hasło.

1. stopa procentowa podawana w skali rocznej, określająca wysokość odsetek od depozytu, które otrzyma depozytariusz lub odsetek od pożyczki/kredytu, które będzie płacić pożyczkobiorca
2. Podmiot, który gromadzi i przechowuje informacje o aktualnych i spłaconych kredytach zaciągniętych w bankach i SKOK-ach
3. dochód z udostępnienia bankowi środków pieniężnych z tytułu lokaty lub koszt pozyskania środków pieniężnych w formie kredytu
4. poręczyciel, który potwierdza, iż gwarantuje spłatę długu przez dłużnika np. kredytobiorcę
5. podmiot działający na podstawie zezwolenia i nadzorowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów, udzielaniu kredytów oraz dokonywaniu rozliczeń pieniężnych
6. dopisywanie naliczonych odsetek do kwoty lokaty
7. to środki pieniężne złożone w banku na pewien okres
8. łatwo i szybko dostępna pożyczka/kredyt, najczęściej w wysokości od kilkudziesięciu złotych do kilku tysięcy złotych na krótki okres. reklamowana jako produkty „bez sprawdzania w BIK”, „pożyczki prywatne”, „bez zbędnych formalności”, „bez poręczycieli” lub „pozabankowe” dla tych, którzy nie mogą liczyć na kredyt w banku

1	2	3	4	5	6

Zadanie nr 2

Obejrzyjcie spot kampanii społecznej „Nie daj się nabrać. Sprawdź zanim podpiszesz”.

Zwróćcie uwagę na zasady bezpiecznego pożyczania.

Przejdźcie na stronę:

WWW.zanim-podpiszesz.pl

Zadanie nr 3

Korzystając z wyszukiwarki podmiotów nadzorowanych przez KNF sprawdź, czy bank, SKOK lub inny podmiot, który oferuje pożyczkę pieniędzy, jest objęty nadzorem KNF.

Przejdź na stronę:

WWW.zanim-podpiszesz.pl

Zadanie nr 4

Przeanalizujcie opisany przypadek, a następnie przygotujcie odpowiedź na pytanie.

Potrzebne informacje do rozwiązania problemu możecie znaleźć na stronie WWW.zanim-podpiszesz.pl (zakładka: Pytania i odpowiedzi)

1. Pani Wanda chciała zaciągnąć kredyt w banku. Złożyła odpowiednie dokumenty, wpłaciła również opłatę przygotowawczą. Po 10 dniach bank poinformował ją, że niestety nie udzieli jej kredytu, o który się starała, ponieważ nie posiada zdolności kredytowej. Czy bank powinien zwrócić Pani Wandzie opłatę przygotowawczą?
2. Pan Antoni chce kupić samochód. Zdecydował się na kredyt. Jakie dokumenty i informacje powinienem otrzymać przed podpisaniem umowy z pożyczkodawcą/kredytodawcą?
3. Pan Jerzy chciałby wziąć kredyt przez Internet. Na co powinien zwrócić uwagę, by nie zostać wprowadzonym w błąd? Jak sprawdzić wiarygodność wirtualnego kredytodawcy?
4. Pani Jadwiga znalazła ulotkę w skrzynce. Super oferta kredytu gotówkowego. Chciała wyremontować kuchnię, więc pomyślała, że to wspaniała okazja. Podpisała umowę. Dwa dni później, zlecając przelew w swoim banku, dowiedziała się, że podobny kredyt gotówkowy w jej banku jest znacznie tańszy. Co doradziłbyś Pani Jadwidze?
5. Pan Jan zaciągnął pożyczkę w parabanku. Po 10 dniach rozmyślił się i chciałby wycofać się z umowy. Kredytodawca poinformował go, że nie ma takiej możliwości. Czy postąpił zgodnie z prawem?
6. Pan Piotr potrzebował pilnie pieniędzy, banki nie chciały mu już udzielić kredytu. Znalazł na przystanku super ogłoszenie „Pożyczka bez BIK i zaświadczenia o pracę”. Nie namyślał się długo i zadzwonił pod podany numer. Wszyscy byli bardzo mili i bardzo im się spieszyło. Kazali wpłacić opłatę przygotowawczą i zadek, w sumie 1000 zł. Pan Piotr wpłacił pieniądze i miał dostać 20 000 zł pożyczki. Minął tydzień i nie otrzymał ani pożyczki ani wpłaconych pieniędzy. Co może zrobić Pan Piotr?
7. Państwo Pieniążek chcą kupić meble na kredyt. Gdzie mogą zasięgnąć porady na temat umowy kredytowej, którą mają zamiar podpisać z bankiem?

Zadanie nr 5

Wysłuchajcie rozmowy na temat kart kredytowych. Przygotujcie odpowiedzi na pytania:

- Kiedy opłaca się korzystać z tej formy kredytu?
- Na co należy zwracać uwagę korzystając z karty kredytowej?
- W jakich sytuacjach naliczane są karne odsetki? Jak ich uniknąć?

Przejdźcie na stronę:

<http://www.youtube.com/watch?v=X03Syf79Qu0>

Zadanie nr 6

Zapoznajcie się z serwisem na temat kart płatniczych. Które z przedstawionych tam informacji uważacie za najbardziej dla siebie przydatne?

Przejdźcie na stronę:

www.kartybeztajemnic.info

Zadanie nr 7

Obejrzyjcie filmu i przygotujcie odpowiedzi na pytania:

- Kiedy bank może wypowiedzieć umowę kredytową?
- Jakie są konsekwencje wypowiedzenia umowy przez bank?
- Na czym polega egzekucja komornicza?

Przejdźcie na stronę:

<http://www.skef.pl/windykacja-splaty/>

Rozwiązania

Zadanie nr 1

									8. C										
			7. L						H										
1.	O	P	R	O	C	E	N	T	O	W	A	N	I	E					
		2.	B	I	K														
						6.	K	A	P	I	T	A	L	I	Z	A	C	J	A

				A					L							
3.	O	D	S	E	T	K	I		Ó							
4.	Ż	Y	R	A	N	T			W							
							5.	B	A	N	K					
											A					
<table border="1"> <tr> <td>K</td> <td>R</td> <td>E</td> <td>D</td> <td>Y</td> <td>T</td> </tr> </table>											K	R	E	D	Y	T
K	R	E	D	Y	T											

Kredyt to pożyczenie pieniędzy przez bank osobie lub firmie na określonych warunkach, na określony cel.

Zadanie nr 4

1.
Pani Wanda chciała zaciągnąć kredyt w banku. Złożyła odpowiednie dokumenty, wpłaciła również opłatę przygotowawczą. Po 10 dniach bank poinformował ją, że niestety nie udzieli jej kredytu, o który się starała, ponieważ nie posiada zdolności kredytowej. Czy bank powinien zwrócić Pani Wandzie opłatę przygotowawczą?

Po 18 grudnia 2011 r. wszelkie opłaty przysługują kredytodawcy jedynie w razie zawarcia umowy o kredyt konsumencki. Odmowa zawarcia umowy oznacza, że kredytodawca nie może pobierać żadnych opłat przygotowawczych. Nawet gdy umowa zostanie podpisana, mamy prawo do odstąpienia od niej w ciągu 14 dni bez podania przyczyny i wówczas pobrana już opłata przygotowawcza także powinna być nam zwrócona.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

2.
Pan Antoni chce kupić samochód. Zdecydował się na kredyt. Jakie dokumenty i informacje powinienem otrzymać przed podpisaniem umowy z pożyczkodawcą/kredytodawcą?

Przed zawarciem umowy konsument powinien otrzymać formularz informacyjny, w którym zawarte będą informacje dotyczące kosztów związanych z pożyczką/kredytem.

Ponadto, konsument ma prawo do bezpłatnego projektu umowy, o ile w ocenie pożyczkodawcy/kredytodawcy/pośrednika spełnia on warunki udzielenia pożyczki/kredytu. Pożyczkodawca/kredytodawca/pośrednik powinien też udzielić nam wyjaśnień w przypadku wątpliwości co do treści zawartych w formularzu lub umowie. Przy zawieraniu umowy, konsument powinien również otrzymać wzór odstąpienia od umowy.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

3.

Pan Jerzy chciałbym wziąć kredyt przez Internet. Na co powinien zwrócić uwagę, by nie zostać wprowadzonym w błąd? Jak sprawdzić wiarygodność wirtualnego kredytodawcy?

Jak w każdym przypadku należy dokładnie sprawdzić, z jakim podmiotem mamy do czynienia, tj. czy jest to bank, czy podmiot parabankowy. W tym drugim przypadku warto sprawdzić doniesienia prasowe dotyczące danego przedsiębiorcy. Istnieją bowiem przedsiębiorcy, którzy wymagają – przed podpisaniem umowy – zapłacenia wysokiej opłaty przygotowawczej, a następnie nie udzielają konsumentowi kredytu i często nie zwracają wspomnianej opłaty. Należy bardzo dokładnie zapoznać się z ofertą i warunkami umowy, a w razie wątpliwości zasięgnąć informacji. W przypadku ofert internetowych, należy także upewnić się, czy mamy do czynienia z przedsiębiorcą, który udziela pożyczek z własnych środków firmy, czy też jedynie pośredniczy w udzielaniu pożyczek przez inne osoby prywatne (tzw. platformy pożyczkowe). Jest to o tyle istotne, że w przypadku pożyczki udzielonej konsumentowi przez innego konsumenta nie mają zastosowania przepisy ustawy o kredycie konsumenckim.

Konsument powinien również otrzymać formularz informacyjny zawierający informacje o kosztach kredytu.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

4.

Pani Jadwiga znalazła ulotkę w skrzynce. Super oferta kredytu gotówkowego. Chciała wyremontować kuchnię, więc pomyślała, że to wspaniała okazja. Podpisała umowę. Dwa dni później, zlecając przelewy w swoim banku, dowiedziała się, że podobny kredyt gotówkowy w jej banku jest znacznie tańszy. Co doradziłbyś Pani Jadwidze?

Od umowy o kredyt konsumencki odstąpić można w terminie 14 dni, a zasady odstąpienia od umowy są identyczne dla banków jak i parabanków.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

5.

Pan Jan zaciągnął pożyczkę w parabanku. Po 10 dniach rozmyślił się i chciałby wycofać się z umowy. Kredytodawca poinformował go, że nie ma takiej możliwości. Czy postąpił zgodnie z prawem?

Od umowy o kredyt konsumencki odstąpić można w terminie 14 dni, a zasady odstąpienia od umowy są identyczne dla banków jak i parabanków.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

6.

Pan Piotr potrzebował pilnie pieniędzy, banki nie chciały mu już udzielić kredytu. Znalazł na przystanku super ogłoszenie „Pożyczka bez BIK i zaświadczenia o pracę”. Nie namyślał się długo i zadzwonił pod podany numer. Wszyscy w byli bardzo mili i bardzo im się spieszyło. Kazali wpłacić opłatę przygotowawczą i zadatek, w sumie 1000 zł. Pan Piotr wpłacił pieniądze i miał dostać 20 000 zł pożyczki. Minął tydzień i nie otrzymał ani pożyczki ani wpłaconych pieniędzy. Co może zrobić Pan Piotr?

Należy bardzo ostrożnie odnosić się do żądania wpłacenia środków na poczet pożyczki. Zawsze dokładnie trzeba przeczytać umowę przed jej podpisaniem oraz inne dokumenty, np. regulaminy, warunki świadczenia usług, a jeśli coś jest niejasne dopytywać się. Nie należy płacić za coś, co nie jest wyraźnie zapisane i uzgodnione w umowie. Po 18 grudnia 2011 r. wszelkie opłaty przysługują kredytodawcy jedynie w razie zawarcia umowy o kredyt konsumencki. Odmowa zawarcia umowy oznacza, że kredytodawca nie może pobierać żadnych opłat przygotowawczych. Nawet gdy umowa zostanie podpisana, mamy prawo do odstąpienia od niej w ciągu 14 dni bez podania przyczyny i wówczas pobrana już opłata przygotowawcza także powinna być nam zwrócona.

Od umowy o kredyt konsumencki odstąpić można w terminie 14 dni, a zasady odstąpienia od umowy są identyczne dla banków jak i parabanków.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

7.

Państwo Pieniążek chcą kupić meble na kredyt. Gdzie mogą zasięgnąć porady na temat umowy kredytowej, którą mają zamiar podpisać z bankiem?

W razie wątpliwości można skorzystać z pomocy jednej z następujących instytucji:

- infolinia konsumencka – obsługiwana przez prawników Federacji Konsumentów, którzy pod numerem telefonu 800 007 707 udzielają bezpłatnych informacji i porad prawnych.

- Centrum E-porad – prowadzone przez ekspertów [Stowarzyszenia Konsumentów Polskich](#), którzy odpowiadają na pytania konsumentów wysłane mailem na adres:

porady@dlakonsumentow.pl. Pomoc prawna jest bezpłatna. W wypadku, gdy sprawa wymaga bezpośredniej konsultacji dyżurujący prawnicy wskażą właściwą instytucję lub organizację.

- Federacja Konsumentów – niezależna organizacja pozarządowa, której głównym celem jest ochrona indywidualnych praw i interesów konsumentów. Prowadzi poradnictwo prawne na rzecz indywidualnych konsumentów, a także podejmuje czynności w ramach ochrony prawnej konsumentów (np. reprezentowanie konsumentów w postępowaniach sądowych). Obejmuje swoim zasięgiem całe terytorium Polski poprzez sieć 48 oddziałów terenowych udzielających porad konsumenckich. Więcej informacji o zakresie działania Federacji Konsumentów można uzyskać na stronie internetowej www.federacja-konsumentow.org.pl.

- Miejski (Powiatowy) Rzecznik Konsumentów – prowadzi bezpłatne poradnictwo konsumenckie, udziela informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów, podejmuje w imieniu i na rzecz konsumentów interwencje, udziela pomocy konsumentom w kierowaniu spraw na drogę sądową oraz w ich prowadzeniu. Jednocześnie rzecznik konsumentów jest uprawniony do udzielania innych form pomocy w zakresie ochrony praw konsumentów, np. występuje do przedsiębiorców w sprawach dotyczących stosowania niedozwolonych postanowień umownych czy też w sprawach nieuczciwych praktyk rynkowych. Przedsiębiorca, do którego zwrócił się rzecznik konsumentów, jest obowiązany (pod groźbą kary grzywny) udzielić mu wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia oraz ustosunkować się do uwag i opinii rzecznika. Rzecznik zatrudniony jest w starostwie powiatowym lub urzędzie miasta. Lista rzeczników dostępna jest na stronie internetowej www.uokik.gov.pl.

<http://www.zanim-podpiszesz.pl/>

Tekst dla prowadzącego

Oferta kredytowa banków jest bardzo szeroka, dzisiaj można wybierać z wielu rodzajów kredytów. Przy decyzji o wyborze kredytu należy wziąć pod uwagę jego koszt. Według prawa **koszty odsetek kredytu** (maksymalne oprocentowanie kredytu) nie mogą wynieść więcej jak czterokrotność stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego. Niestety, co do kosztów innych opłat nie ma już takich ograniczeń. Należy zatem zwrócić uwagę na to, jakie koszty kredytodawca wymienia w umowie i jaką mają one wysokość.

Zdarzyć się bowiem może, że kredytodawca będzie oferował pożyczanie kwoty na bardzo niski procent, ale dodatkowo ustanowi np. 10-procentową prowizję, koszty „opłaty wstępnej”, „opłaty manipulacyjnej”, „opłaty domowej” itd. W rezultacie może się okazać, że rzeczywiste oprocentowanie wyniesie nawet i kilkaset procent. Dlatego tak bardzo ważne jest przeczytanie **umowy kredytowej** przed jej podpisaniem oraz upewnienie się, jaki jest **rzeczywisty koszt kredytu** czyli jakie całkowite zobowiązanie, wyrażone sumą otrzymanego kredytu i wszystkich jego kosztów, kredytobiorca będzie musiał spłacić.

Karta kredytowa

Do najczęściej spotykanych **rodzajów kredytów** należą: kredyty odnawialne, gotówkowe, mieszkaniowe i karty kredytowe.

Kredyt w karcie jest specyficznym rodzajem kredytu. Charakterystyczną cechą karty kredytowej jest to, że jej właściciel nie musi mieć konta w banku, wydającym taką kartę. To rozwiązanie daje możliwość posiadania nawet kilku kart kredytowych jednocześnie. O jej przyznanie można się starać, posiadając odpowiednie dochody. Bank proponuje wtedy określony limit na karcie, sprawdzając zdolność do spłaty zadłużenia podobnie, jak przy zwykłej pożyczce. Karty kredytowe umożliwiają dokonywanie zakupów, za które **płatność następuje w późniejszym**, uzgodnionym z bankiem terminie. Płacąc kartą kredytową przez pewien czas, klient korzysta z nieoprocentowanego kredytu, ale jeśli nie spłaci kredytu w określonym terminie, bank zaczyna naliczać bardzo wysokie odsetki.

Jakie możliwości daje karta kredytowa?

1. **Operacje bezgotówkowe** – za pomocą karty kredytowej można płacić za zakupy w sklepach, posiłki w restauracjach czy noclegi w hotelach. Karta umożliwia także zakup przez Internet (np. produktów spożywczych, sprzętu RTV, książek, itp.)
2. **Zaciągnięcie kredytu** – karta kredytowa jest formą kredytu. Każdy bank indywidualnie ustala wysokość oprocentowania oraz opłaty rocznej za posiadanie karty. Z takiej karty można korzystać do ustalonego limitu. Właściciel karty musi regularnie rozliczać się z transakcji dokonanych przy użyciu tej karty. Spłata zaciągniętego kredytu w wyznaczonym przez bank okresie (zazwyczaj jest to 50 – 54 dni) powoduje nienaliczanie lub anulowanie odsetek.
3. **Korzystanie z rabatów u partnerów banku** – banki chcąc zachęcić do korzystania ze swoich usług, oferują stałym klientom szereg dodatkowych korzyści. Dzięki współpracy tych instytucji na przykład z hotelami, restauracjami czy sieciami sklepów, właścicielowi karty danego banku przysługują rabaty przyznawane przez partnerów tego banku. Korzystając z takich rabatów można zaoszczędzić nawet kilkadziesiąt złotych miesięcznie.

Karta kredytowa to produkt ułatwiający dokonywanie płatności, dający dostęp do dodatkowych pieniędzy, jeśli potrzebujemy skorzystać z kredytu i umożliwiający budowę

pozytywnej historii kredytowej w BIK. Warto korzystać z niej w sposób odpowiedzialny i zgodnie z postanowieniami umowy i regulaminu.

Problemy ze spłatą kredytu

Jeśli pojawiają się trudności z regularną spłatą rat kredytowych, natychmiast należy poinformować o tym bank i próbować porozumieć się z nim, ustalając nowe zasady spłaty. Banki najczęściej proponują zawieszenie spłaty odsetek od kredytu, rzadziej zawieszenie spłaty kapitału lub godzą się na wydłużenie okresu spłaty kredytu.

W przypadku niewywiązywania się kredytobiorcy ze spłaty zobowiązań wobec banku, może on uruchomić uproszczoną procedurę egzekucji na podstawie tzw. **bankowego tytułu egzekucyjnego** (BTE). Podpisując umowę kredytową warto dokładnie zapoznać się z zapisem o tzw. bankowym tytułem egzekucyjnym. Zwykle znajduje się on na końcu umowy, ale jest bardzo ważny. Precyzyjnie opisuje konsekwencje i koszty, jakie grożą osobie, która zaprzestanie spłacania pożyczki.

Jeśli **kredytobiorca nie zapłaci dwóch rat** z rzędu, kredytodawca może wypowiedzieć umowę. Wcześniej powinien jednak poinformować o swoim zamiarze, wysyłając do klienta listem poleconym wezwanie do zapłaty zaległych rat w terminie nie przekraczającym 7 dni. Klient najprawdopodobniej będzie także musiał ponieść wszelkie koszty upomnień.

Po upływie terminu zapłaty zaległych rat, bank **może wypowiedzieć umowę kredytową**. Termin wypowiedzenia nie może być krótszy niż 30 dni, ale skutkiem wypowiedzenia jest to, że kredyt staje się natychmiast wymagalny - **klient musi jednorazowo zwrócić całą kwotę pozostałą do spłacenia**. Bank może, jeśli taki zapis znalazł się w umowie, doliczyć dodatkowe, wyższe odsetki. W myśl prawa bankowego, bank może posunąć się jeszcze dalej, może wypowiedzieć w całości lub w części umowę kredytową, zanim jeszcze dojdzie do zaniechania spłacania przez klienta rat, jeśli bank stwierdzi, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub gdy wystąpiło zagrożenie terminowości spłaty z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy.

Mniej radykalne kroki, jakie bank może podjąć, to **wezwanie klienta do przedstawienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu** (ubezpieczenia spłaty na wypadek określonej okoliczności, dodatkowego zabezpieczenia - hipoteki, ubezpieczenia majątkowego, poręczenia, weksli lub zastawu - o ile wcześniej, któraś z tych form nie została już wykorzystana). Trzeba jednak mieć świadomość, że w takich sytuacjach to bank rozdaje karty i jeśli klient nie zastosuje się do wymagań - bank może wypowiedzieć umowę w ciągu 30 dni, chyba że w umowie odpowiednia klauzula przewidywała dłuższy termin.

Uporczywe unikanie płatności może skutkować przekazaniem rachunku do wyspecjalizowanej firmy windykacyjnej, postępowaniem sądowym, a nawet postępowaniem komorniczym.

Windykacja zaległych należności

Windykacja oznacza dochodzenie, wydobycie przedmiotów, rzeczy lub należności finansowych.

W praktyce istnieją dwa rodzaje windykacji:

Windykacja sądowa – to nic innego jak egzekucja należności od dłużnika na rzecz wierzyciela (firmy, bądź osoby fizycznej, której dłużnik jest winien jakieś należności) na podstawie prawomocnego wyroku sądowego. W polskim systemie prawnym taką windykacją zajmują się komornicy.

Windykacja pozasądowa – obejmuje pozasądowe, ugodowe dochodzenie roszczeń wierzyciela od dłużnika. Taką windykację może prowadzić sam wierzyciel, ale czasem okazuje się, że taka windykacja jest nieskuteczna, więc wierzyciel sprzedaje wierzytelność (dług) wyspecjalizowanej firmie zajmującej się windykacją należności tzw. firmie windykacyjnej.

Firma windykacyjna jest podmiotem gospodarczym takim samym, jak każda inna firma. Prowadzi działalność gospodarczą polegającą na windykacji wierzytelności pieniężnych, podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorców. Musi **działać w granicach prawa**. Nie może więc ani grozić, ani obrażać konsumenta. Bez zgody klienta nie może np. wejść do jego mieszkania ani zajmować jakiegokolwiek mienia. Do domu konsumenta dłużnika może wejść tylko upoważniony prawnie do tego organ – komornik i tylko na podstawie prawomocnego wyroku sądowego. Bez zgody sądu firma windykacyjna nie może również nachodzić sąsiadów, odwiedzać miejsca pracy i oznajmiać, że dana osoba jest dłużnikiem. W jakikolwiek inny sposób nie może szykanować osoby kredytobiorcy. Nie może żądać wyjawienia majątku czy ujawnienia numeru rachunku bankowego z oszczędnościami. Na takie działania również musi być wyrok sądu.

Działając na zlecenie wierzyciela, czyli na zasadzie pełnomocnictwa do tego, by wyegzekwować od konsumenta-dłużnika należność firma windykacyjna może: wzywać do zapłaty, negocjować warunki spłaty, zawierać ugody.

Firma windykacyjna kierując **wezwanie do dłużnika** powinna przede wszystkim:

- wskazać, z jakiego tytułu jest uprawniona do żądania zapłaty danej należności (pełnomocnictwo lub cesja – zakup wierzytelności od wierzyciela – firmy, której dłużnik jest winny)

- wskazać kwotę zadłużenia i jej podstawę prawną np.: umowa kupna sprzedaży, gdzie konsument nie zapłacił za zakupiony towar czy usługę, niezapłacona faktura)
- wskazać termin do zapłaty i rachunek bankowy, na jaki ma wpłynąć żądana kwota.

Kiedy konsument otrzyma wezwanie do zapłaty od firmy windykacyjnej, przede wszystkim musi:

- odczytać, z jakiego tytułu dochodzone jest wobec niego roszczenie np.: niezapłacona faktura.
- zastanowić się, czy wymagane przez firmę windykacyjną roszczenie nie zostało już przez niego opłacone – w takiej sytuacji najlepiej pisemnie zwrócić się do wierzyciela i firmy windykacyjnej (listem poleconym) z wyjaśnieniem i załączonym dowodem zapłaty (kopia, nie oddajemy oryginału).
- ustalić, czy na pewno kiedykolwiek współpracował z wymienionym przez firmę windykacyjną wierzycielem np.: czy miał podpisaną umowę na usługę świadczenia usług telefonicznych, czy zawierał umowę kredytu, czy zamawiał, kupował towar w firmie wysyłkowej. Jeżeli nie jesteśmy pewni, powinniśmy listem poleconym zażądać od firmy windykacyjnej czy wskazanego wierzyciela kopii dokumentu będącego podstawą prawną roszczenia np.: kopii umowy
- zastanowić się, czy roszczenie nie jest roszczeniem przedawnionym - przedawnienie polega na tym, że na skutek upływu czasu i opieszałość wierzyciela, dłużnik może uchylić się od zapłaty

Upadłość konsumencka

Upadłość konsumencka to nieformalnie używana nazwa możliwości ogłoszenia upadłości przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej. Do tej pory ogłosić upadłość mogły jedynie podmioty gospodarcze, np. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Od dnia 31 marca 2009 roku, na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz Ustawy o kosztach w sprawach cywilnych, taką możliwość mają także osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej.

Ogłoszenie upadłości konsumenckiej, to nic innego jak możliwość umorzenia części zobowiązań osoby fizycznej. Upadłość konsumencka nie ma więc na celu zaspokojenia wierzycieli w wyniku spieniężenia masy upadłości, ale oddłużenie danej osoby.

Procedura ogłoszenia upadłości jest skomplikowana, wymaga dopełnienia wielu formalności, a konsument decydujący się na skorzystanie z tej procedury powinien bardzo uważnie przemyśleć swoją decyzję przed złożeniem wniosku. Nie każdy może też

skorzystać z możliwości ogłoszenia upadłości, ponieważ ustawodawca zdecydował, że ogłosić upadłość będzie można tylko w wyjątkowych przypadkach.

Wniosek o ogłoszenie upadłości złożyć może tylko osoba fizyczna (dłużnik), która stała się **niewypłacalna wskutek wyjątkowych, niezależnych od niego okoliczności** (np. choroba, wypadek, zwolnienie z pracy nie z naszej winy). Z niewypłacalnością mamy do czynienia wtedy, kiedy nie wykonujemy swoich wymagalnych zobowiązań (np. nie płacimy całości lub części rat, spóźniamy się z ich zapłatą, nie płacimy lub spóźniamy się z zapłatą rachunków za mieszkanie, gaz, prąd, telefon itp.)

Nie może ogłosić upadłości konsumenckiej dłużnik, który stał się niewypłacalny z własnej winy i nie wystąpiły nadzwyczajne okoliczności (np. choroba, wypadek).

W szczególności nie może ogłosić upadłości dłużnik, który zaciągnął zobowiązanie, będąc już niewypłacalny (np. podpisał następną umowę o pożyczkę, kiedy zalega z płatnościami rat poprzedniej pożyczki) albo gdy rozwiązano umowę o pracę z dłużnikiem z jego winy lub za jego zgodą.

Wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnik składa do sądu rejonowego – sądu gospodarczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika.

Po złożeniu wniosku przez dłużnika sąd bada, czy spełnia on wszystkie wymogi formalne wymagane ustawą. Następnie sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Może jednak wyznaczyć rozprawę, jeżeli uzna to za konieczne. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia wniosku. Sąd może również wezwać dłużnika do złożenia wyjaśnień.

Kolejnym krokiem jest likwidacja majątku upadłego. Syndyk, wyznaczony przez sąd, sprzedaje majątek upadłego (bywa że np. nieruchomości zostaje wylicytowana za cenę sporo mniejszą od wartości rynkowej), a jeżeli po przeprowadzeniu likwidacji majątku pozostaną jeszcze jakieś wierzytelności, sąd orzeka plan spłaty oraz ustala, jaka ich część będzie umorzona. Okres spłaty może trwać do pięciu lat. W tym czasie upadły co roku musi składać sądowi **sprawozdania z realizacji tego planu**, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Do sprawozdania upadły musi dołączyć kopię rocznego zeznania podatkowego.

Dopiero po jego wykonaniu postępowanie zostaje zakończone, a pozostałe długi umorzone.

Najbardziej dotkliwym aspektem postępowania upadłościowego jest utrata mieszkania albo domu. One zostają sprzedane. Jeśli dłużnik tam mieszkał, z kwoty uzyskanej ze sprzedaży dostanie pieniądze na opłacenie czynszu przez 12 miesięcy.

W okresie spłaty długów upadły nie może dowolnie dysponować tymi pieniędzmi, które mu pozostaną. Nie wolno mu dokonywać zakupów na raty ani z odroczoną płatnością, może kupować tylko to, co jest niezbędne do utrzymania siebie i rodziny. Czyli –

dozwolone jest kupowanie jedzenia, ubrania, przyborów szkolnych i środków czystości, ale nie samochodu czy wycieczki zagranicznej.

Jeżeli upadły z powodu przemijającej przeszkody nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd - na jego wniosek - po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli w ten sposób, że przedłuży termin spłaty lub zmieni wysokość poszczególnych płatności. Łączny okres, o który można przedłużyć termin spłaty wierzytelności, nie może przekroczyć dwóch lat.

W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli przez podwyższenie kwot przypadających wierzycielom. O **zmianie planu spłaty** wierzycieli orzeka sąd po przeprowadzeniu rozprawy, o której zawiadamia się upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty.

Po upływie okresu od pięciu do siedmiu lat, gdy upadły wykona plan spłaty, może złożyć w sądzie wniosek o umorzenie pozostałego zadłużenia. Gdy dług zostanie umorzony, należy pamiętać, że następną upadłość ogłosić można najwcześniej za dziesięć lat po ogłoszeniu poprzedniej.

Opracowano na podstawie:

http://www.nbp.pl/edukacja/dodatki_educacyjne/Fakt/25_pl1_201210_nbp.pdf

<http://www.nbportal.pl/pl/np/porady/poradniki/kredyty-i-pozyczki/jak-poradzic-sobie-ze-splata>

<http://www.nbportal.pl/pl/np/porady/poradniki/kredyty-i-pozyczki/nie-moge-splacac-kredytu-co-robic>

<http://www.federacja-konsumentow.org.pl/n,38,1004,5,1,przewodnik-po-praktykach-windykacyjnych.html>

<http://www.federacja-konsumentow.org.pl/n,38,808,5,1,co-to-jest-upadlosc-konsumentencka.html>

Przydatne linki:

Portal edukacji ekonomicznej NBP

www.nbportal.pl/pl/np

Portal kampanii społecznej „Zanim podpiszesz”

www.zanim-podpiszesz.pl

Związek Banków Polskich

<http://www.zbp.pl/>

Serwis „Karty bez tajemnic”

<http://www.kartybeztajemnic.info/>

Instytucje zajmujące się ochroną praw konsumenta:

Stowarzyszenie Konsumentów Polskich - <http://www.konsumenci.org>

Federacja Konsumentów- <http://www.federacja-konsumentow.org.pl/>